

E D E B İ Y A T / H İ K Â Y E

**O Ada Senin
Bu Ada Benim**

Adil İzci

Vampir**

Gezi vapuru bizi Konstantinopolis'ten Prinkipos Adası'nın kıyasına getirdi ve karaya çıktık. Çok fazla yolcu yoktu. Polonyalı bir aile vardı, baba, anne, kız ve damat, sonra biz ikimiz. Ah, evet, Haliç'i geçip Konstantinopolis'e giden ahşap köprüde bir Rum, epeyce genç bir adam da katılmıştı bize. Kolumun altında taşıdığı portfolyoya bakılırsa muhtemelen ressamdı. Uzun siyah bukleleri omuzlarına dökülüyordu, yüzü solgundu ve siyah gözleri yuvalarında iyice derindeydi. İlk andan itibaren, özellikle yardımseverliği ve yerel koşullar hakkında verdiği bilgilerle ilgimi çekti. Ama çok konuşuyordu, ben de ondan uzaklaştım.

Polonyalı aile çok daha makuldü. Babayla anne iyi huylu, hoş insanlardı; sevgili ise açık sözlü ve zarif tavırlı yakışıklı bir gençti. Prinkipos'a hafifçe keyifsiz olan kızın iyileşmesi için yaz aylarını geçirmeye gelmişlerdi. Solgun yüzlü güzel kız ya kötü bir hastalıktan yeni çıkıyordu ya da ciddi bir rahatsızlık onu yeni yeni ele geçiriyordu. Yürürken sevgilisine yaslanıyordu, sık sık dinlenmek için oturuyor, o sırada çoğu zaman fısıltıları küçük ve kuru bir öksürükle bölünüyordu. Yürüyüşleri sırasında ne zaman öksürse, refakatçisi düşünceli bir şekilde duraklıyordu. Kıza her zaman acısını paylaşan bir bakış atıyor,

* Yazarın biyografisi için bkz. s. 238

** Çevirmenin notu: "Vampir", Neruda'nın Avrupa ve Yakın Doğu'daki gezilerinden gözlemlerini içeren *Růžní lidé* (1871; Başka Başka İnsanlar) kitabından bir öykü. Sárka B. Hrbkova'nın derleyip İngilizceye çevirdiği *Czechoslovak Stories*'den (1920; Çekoslovak Öyküleri) Türkçeleştirdim. Öykünün dönemini ve yazarını düşünerek, "Konstantinopolis", "Prinkipos" ve "Halki" adlarını çevirmedim.

kız da sanki şöyle der gibi ona bakıyordu: “Önemli değil. Ben mutluyum!” Sağlığa ve mutluluğa inanıyorlardı.

İskelede hemen bizden ayrılan Rum’un tavsiyesi üzerine, aile tepedeki otele yerleşti. Otelin işletmecisi bir Fransız’dı ve binasının tamamı Fransız tarzında konforlu ve sanatsal bir şekilde donatılmıştı.

Birlikte kahvaltı ettik, öğle sıcağı biraz dinince de, Sibirya fıstık çamlarının koruluğunda manzara karşısında kendimizi tazeleyebileceğimiz yükseklerle çıktık. Ancak uygun bir yer bulup yerleşmiştik ki Rum tekrar ortaya çıktı. Bizi hafifçe selamladı, etrafına baktı ve sadece birkaç adım ötemize oturdu. Portfolyosunu açtı, eskiz çizmeye başladı.

“Galiba çizimine bakmayalım diye sırtını kayalara vererek oturuyor,” dedim.

“Bakmamız da gerekmiyor,” dedi genç Polonyalı. “Önümüzde bakılacak pek çok şey var.” Bir süre sonra da ekledi, “Bana öyle geliyor ki bir tür arka plan olarak bizi çiziyor. Aman – boş verin şunu!”

Gerçekten de bakacağımız yeterince şey vardı. Dünyada şu Prinkipos’tan daha güzel ve daha mutlu bir köşe yoktur! Şarlman’ın çağdaşı olan siyasi şehit İrini, orada sürgün olarak bir ay yaşamış. Ömrümün bir ayını orada geçirebilseydim, kalan günlerimde bunun hatırasıyla mutlu olurum! Prinkipos’ta geçirdiğim o bir günü bile asla unutmayacağım.

Hava elmas kadar berraktı, o kadar yumuşak, o kadar okşayıcıydı ki, insanın bütün ruhu uzaklara doğru salınıyordu. Sağda, denizin ötesinde, Asya’nın kahverengi zirveleri yansıyor; solda uzakta ise Avrupa’nın sarp kıyıları morarmıştı. “Prens Adaları”nın dokuz adasından biri olan komşu Halki, servi ormanlarıyla hüzünlü bir rüya gibi huzurlu zirvelere yükseliyor, büyük bir yapıyla taçlanıyordu – akli hasta olanlar için bir tımarhane.

Marmara Denizi biraz dalgalıydı ve ışıltılı bir opal gibi rengârenk oynayıyordu. Uzakta deniz süt gibi beyaz, sonra pembe, iki ada arasında parlak bir turuncu ve altımızda şeffaf bir safir gibi güzel yeşilimsi maviydi. Kendi güzelliği içinde göz kamaştırıcıydı. Hiçbir yerde büyük gemiler yoktu – sadece İngiliz bayrağı taşıyan iki küçük tekne kıyı boyunca hızla ilerliyordu. Biri bekçi kulübesi büyüklüğünde bir buharlı gemiydi, ikincisinde yaklaşık on iki kürekçi vardı ve kürekleri aynı anda yükseldiğinde üstlerinden erimiş gümüş damlıyordu. Güvenilir yunuslar aralarına girip çıkıyor, su yüzeyinin üzerine uzun, kavisli uçuşlarla pike yapıyorlardı. Mavi gökte ara sıra sakın kartallar kanat çırpıyor, iki kıta arasındaki boşluğu ölçüyorlardı.

Altımızdaki bütün yamaç, kokusu havayı dolduran çiçek açmış güllerle kaplıydı. Deniz kenarındaki kahvehaneden gelen müzik berrak havada, mesafe yüzünden biraz boğulmuş olarak ulaşıyordu bize.

Etki büyüleyiciydi. Hepimiz sessizce oturmuş, ruhlarımızı boydan boya bu cennet resmine batırıyorduk. Polonyalı genç kız çimenlere uzanmış, başını sevgilisinin göğsüne yaslamıştı. Narin yüzünün solgun ovali hafifçe yumuşak bir renge bürünmüştü, aniden mavi gözlerinden yaşlar fışkırdı. Sevgili anladı, eğilip tekrar tekrar öptü gözyaşlarını. Kızın annesi de gözyaşlarına boğuldu, ben de –ben bile– garip bir sızı hissettim.

“Burada hem zihin hem de beden iyileşmeli,” diye fısıldadı kız. “Ne mutlu bir ülke burası!”

“Tanrı biliyor ki benim hiç düşmanım yok, ama olsaydı burada onları affederdim!” dedi baba titreyen bir sesle.

Ve yine sessizleştik. Hepimiz harika bir ruh halindeydik – her şey anlatılamayacak kadar tatlıydı! Her birimiz kendisi için bütün bir mutluluk dünyası hissediyordu, her biri mutluluğunu bütün dünyayla paylaşabilirdi. Herkes aynı şeyi hissediyordu – bu yüzden kimse kimseyi rahatsız etmiyordu.

Rum'un bir saat kadar sonra ayağa kalktığını, portfolyosunu katladığını ve hafifçe başını sallayarak ayrıldığını fark etmemiştik bile. Biz kaldık.

Nihayet, birkaç saat sonra, güneyde sihirli bir güzelliği olan daha koyu bir menekşe rengiyle mesafe genişlerken, anne bize ayrılma vaktinin geldiğini hatırlattı. Kalktık, kaygısız çocuklara has rahat, esnek adımlarla otele doğru yürüdü. Otelin güzel verandasında oturduk.

Daha yeni oturmuştuk ki aşağıdan itişme sesleri ve küfürler duyduk. Bizim Rum otelciyle güreşiyordu, biz de eğlence olsun diye dinledik.

Eğlence uzun sürmedi. Otelci, "Başka misafirlerim olmasaydı," diye homurdandı ve merdivenlerden bize doğru çıktı.

"Rica etsem söyler misiniz efendim," diye sordu genç Polonyalı yaklaşan otelciye, "bu beyefendi kimdir, adı nedir?"

"Eh – kim bilir nedir herifin adı?" diye homurdandı otelci ve kindar bir ifadeyle yere baktı. "Biz ona Vampir deriz."

"Ressam mıdır?"

"Sağlam ticaret! Sadece ceset çizer. Konstantinopolis'te ya da buralarda biri ölür ölmez, tam da o gün, ölenin resmini tamamlamış olur. Onları önceden boyuyor bu herif –ve asla hata yapmıyor– tıpkı bir akbaba gibi!"

Polonyalı yaşlı kadın korkuyla çığlık attı. Kızı kollarında tebeşir gibi bembeyaz yatıyordu. Bayılmıştı.

Sevgili bir sıçrayışta basamaklardan aşağı atlamıştı. Bir eliyle Rum'u yakaladı, diğeriyle portfolyoya uzandı.

Biz de peşinden aşağı koştuk. İki adam kumda yuvarlanıyordu. Portfolyonun içindekiler etrafa saçılmıştı. Kâğıtlardan birine pastel boyayla Polonyalı genç kızın başı çizilmişti, gözleri kapalıydı, başında da mersin dallarından bir taç vardı.